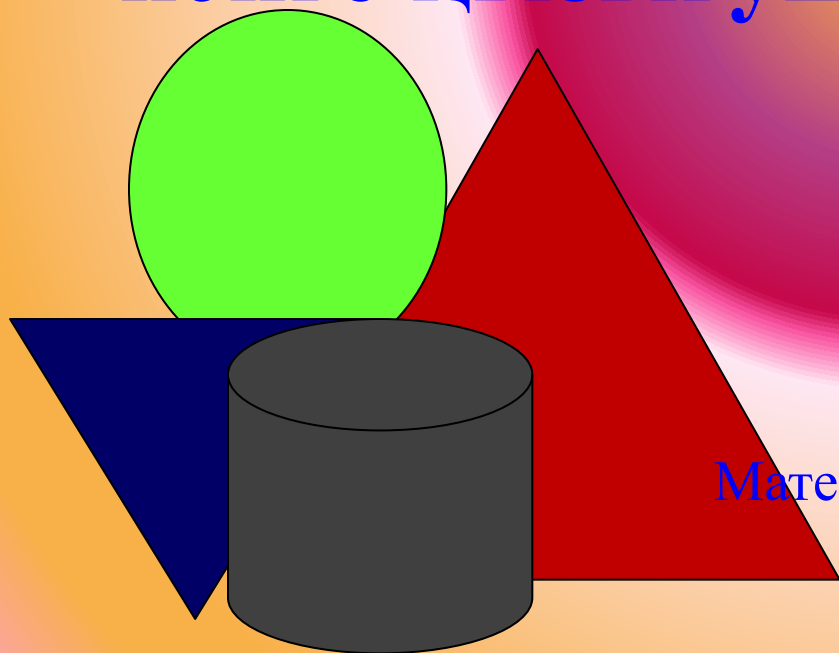
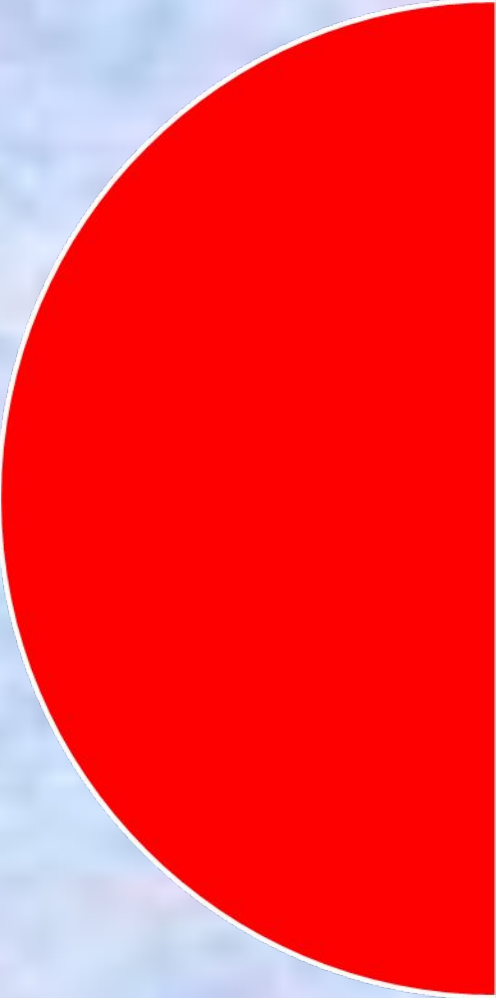

**Математика сабағында
дидактикалық ойындарды
қолдану арқылы оқушылардың
пәнге қызығушылығын арттыру**

Математика пәнінің мұғалімі: К. Ж. Бәкірова

*Математика пәні- күрделі пән, сол
себеппен оны қызықты
ету мүмкіндігінен айырылып
қалмау керек.*

Паскаль.

Ойын-адамның өмір танымының алғашқы қадамы.

Ойын-адамның өмір танымының алғашқы қадамы. Ал оқыту процесінде жаңа технологияның маңызды бөлігі. Орыс ғалымы, дәрігер, педагог К.А.Покровский «ойын-күнделікті бала еңбегі, болашақ өмірінің бастамасы.Ойын үстінде баланың ертеңгі өмірге деген қабілеті байқалады»-деген. Ойын баланы қимылға, әрекетке, денешынықтыруға төселдіреді. Сол арқылы өмір күресіне, еңбекке баулиды. Ойынсыз ақыл-ойдың қалыпты дамуы да жоқ. Ойын арқылы баланың рухани сезімі жасампаз өмірмен ұштасып, өзіне қоршаған дүние туралы түсінік алады.

Математикалық ойын дегеніміз-тынысы кең, алысқа

Педагогика саласында пайдаланатын ойындарды дидактикалық ойындар дейді.

Дидактикалық ойындардың мақсаты мен міндеттері

Дидактикалық ойындар баланың ынтасын сабаққа аударуға, көңіл қойғызуға, қабылдауын жеңілдетуге,

Математикалық мазмұнындағы дидактикалық ойынның сапалылығына әсер ететін келесі сұрақтарды қарастыру керек:

- Ойынның мақсаты. Ойынның кезінде оқушылар қандай математикалық білік пен дағдыны қалыптастырады?
  - Қатысушылардың саны.
- Ойынға қандай дидактикалық материалдар қажет болады ?
- Ойынның ережесімен таныстыруға қаншама уақыт кетеді?
- Қанша уақытқа ойын есептелінген? Ойын қызықты және әсерлі бола ма? Осы ойынды тағы ойнауға келіседі ме?
- Оқушыларды түгелдей қатыстырудың қандай амалдары бар?
- Оқушылардың ойынға қатысуын бақылауды қалай ұйымдастыру керек?
- Ойынды қызықты етіп, оқушылардың белсенділігін көтеру үшін

Дидактикалық ойындарды құру мына негіздерге сүйенеді:

- 1) Балалардың іс-әрекетіне ойын түрлерімен оқуды байланыстыру, біртіндеп қызықты жеңіл ойындардан ойын-тапсырмалар арқылы берілген оқу-тәрбие мәселелеріне көшу.
- 2) Шарты мен міндеттерінің біртіндеп күрделенуі.
- 3) Берілген тапсырмаларды шешуде баланың ақыл-ой белсенділігінің күшеюі.

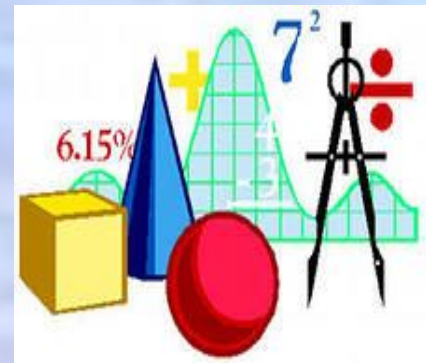
Сабақтың *тақырыбы*

**Планиметрия -
геометрия бастауы**

9 сынып

Мақсаты

Баланы пәнге қызықтыру, логикалық ойлауын дамыта отырып, таным әрекетін қалыптастыру. Планиметрия курсына пысықтап, алған білімді тексеру, белсенділігін арттыру.

Міндеттері:

1) Танымдық: баланың тану, іздену әрекетін дамыту.

2) Тәрбиелік: айналасымен қарым-қатынас жасауға, қажетті дағдыны, адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру.

Сабақтың көрнекілігі:

интерактивті тақта, дидактикалық материалдар

Сабақтың түрі: Қайталау сабағы

Сабақтың әдісі: Ойын

технологиясы элементтері, топтық жұмыс.

Ұйымдастыру кезеңі

1 топ

*Біле бер қанша
білсең-тағзы тіле,
Жетерсің мақсатыңа
біле, біле.*

2 топ

*Білім заңы ежелден
Деңгейіңді анықтау.
Жеңімпаз болу шарты
сол-*

Еңбектену, жалықпау.

***“Біліктілік”
сайысы***

1. Ойымды жалғастыр

1. Геометрия грек тілінен аударғанда «???» деген мағынаны білдіреді.

2. Геометрия екі бөлімнен тұрады: ? және ??.

? жазықтықтағы фигураларды, ал ??

кеңістіктегі геометриялық фигураларды

қарастырады.

Ан-ма 1: ??? координатасымен анықталады және оның ұзындығы болмайды, яғни 0-ге тең.

Ан-ма 2: ??? - екі жағынан да шектелмеген нүктелер жиыны. Ұзындығы – шексіз.

Ан-ма 3: ??? – екі жағынан да шектелген түзудің бөлігі, ұзындығы әрқашан айқындалады.

Геометрияда келесі белгілеулер қолданылады:

/жазып көрсету/

3. Сен білесің бе?

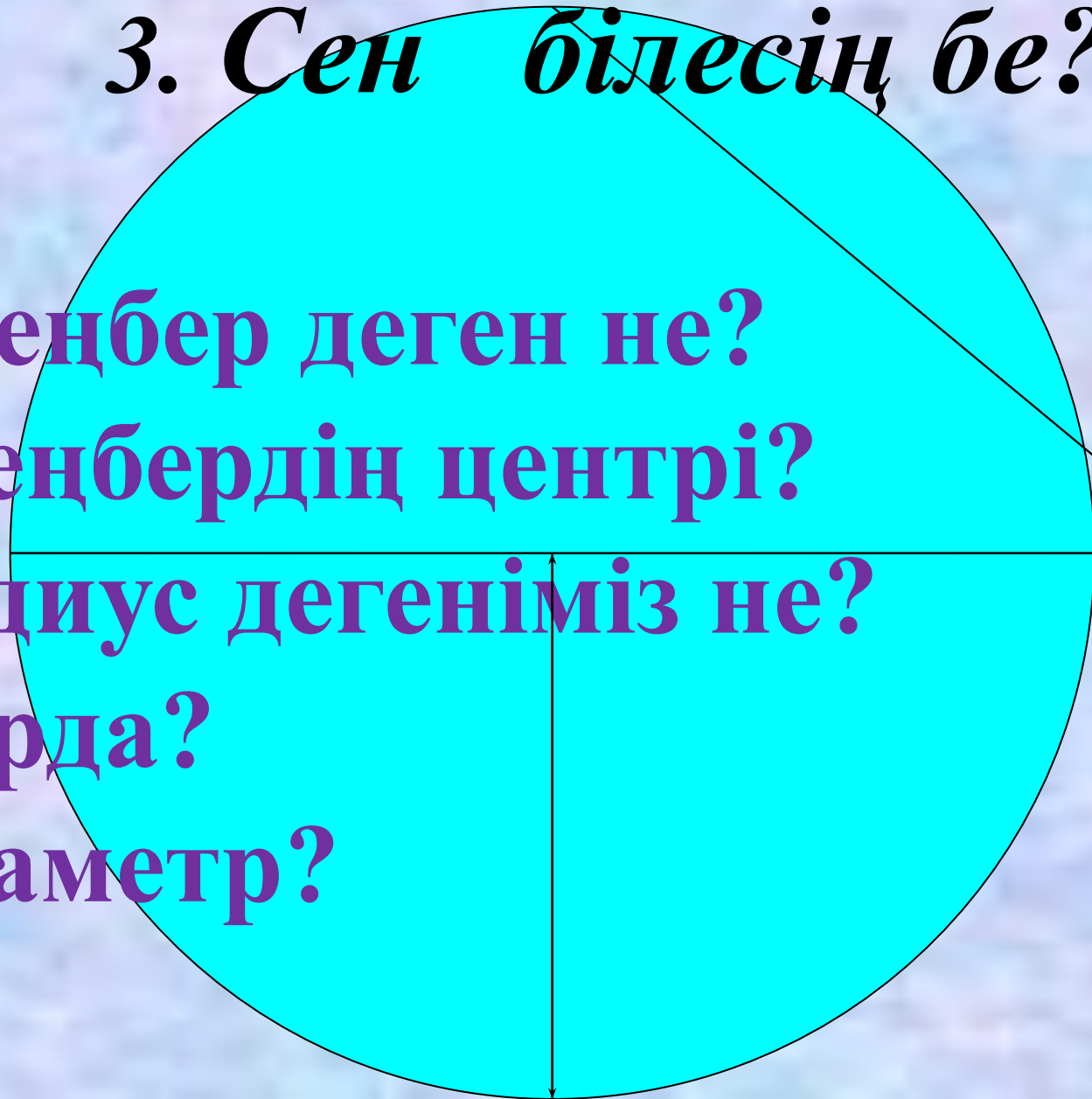
Шеңбер деген не?

Шеңбердің центрі?

Радиус дегеніміз не?

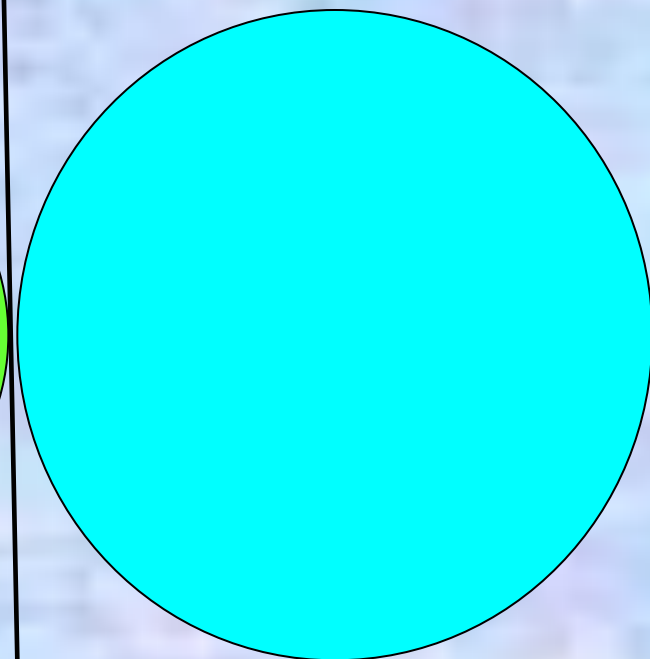
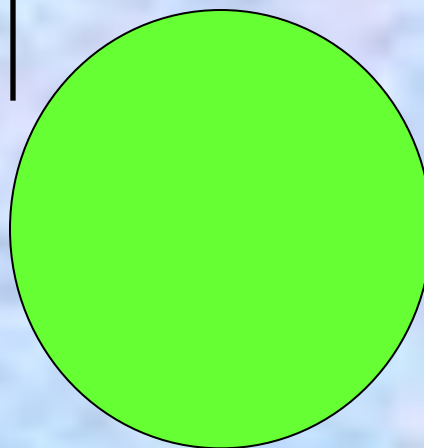
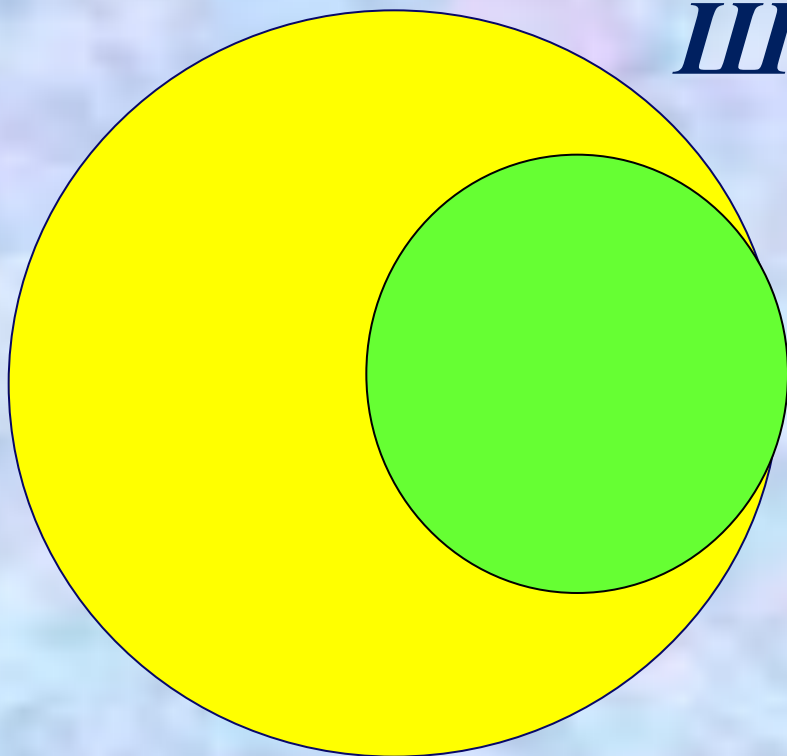
Хорда?

Диаметр?

Шеңберлердің жанасуы

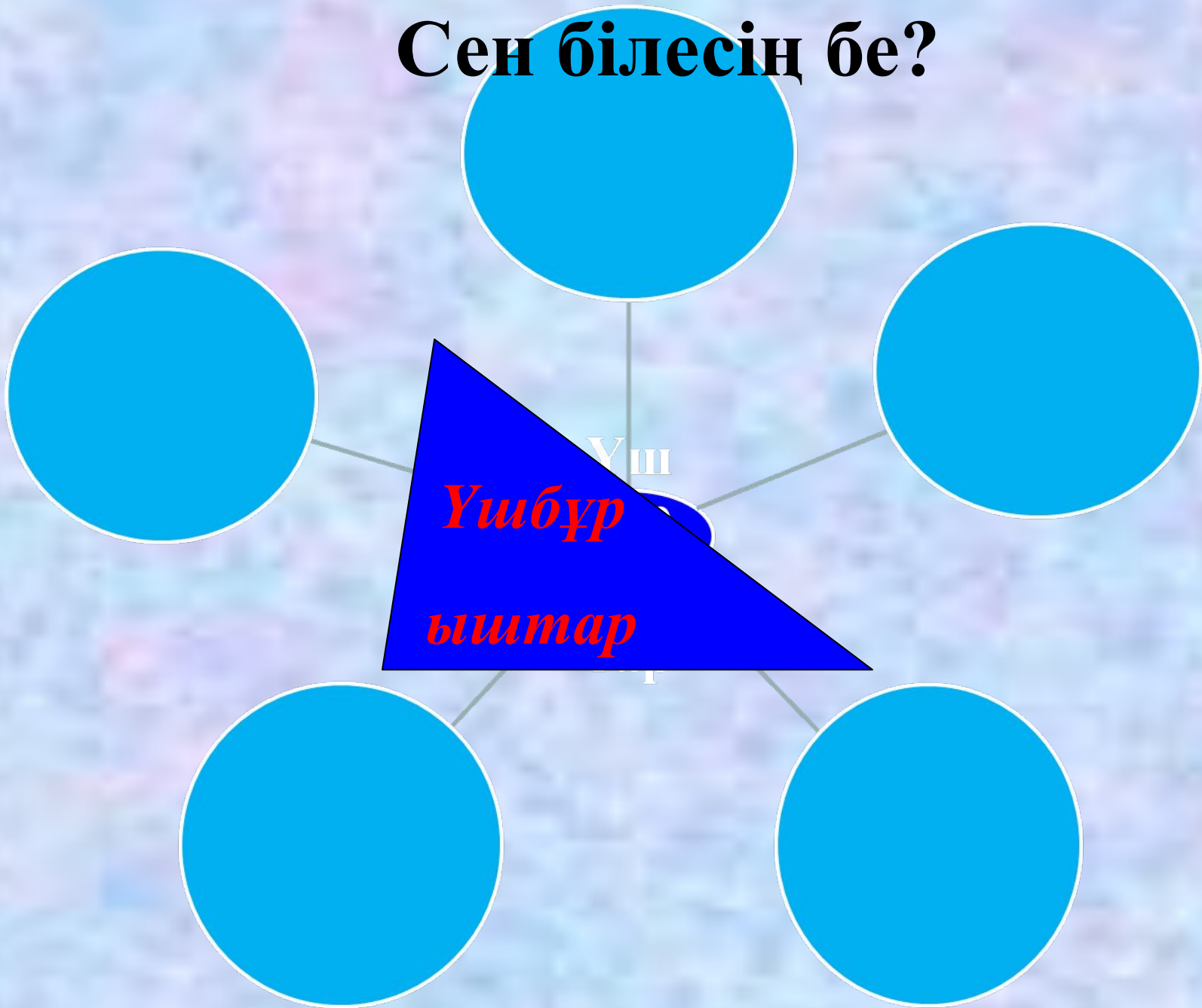
№1. Шеңбердің радиусы 2,5 см-ге тең. Шеңбер хордасы 6 см-ге тең болуы мүмкін бе?

($D = 5$ см, хорда 6 см болуы мүмкін емес)

№2. Өзара перпендикуляр хордалар бір-бірін 5 см және 7 см кесінділерге бөледі. О нүктесінен хордаға түсірілген перпендикулярды табыңдар.

№3. АВ және СД центрі О болатын шеңбердің диаметрі. Егер $СВ = 13$ см, $АВ = 16$ см болса, АОД үшбұрышының периметрі неге тең болады?

Сен білесің бе?

Ойымды жалғастыр:

1. Үшбұрыштың екі қабырғасының ортасын қосатын кесіндіні үшбұрыштың ??? деп атайды.

2. Үшбұрыштың төбесін сол төбеге қарсы жатқан қабырғаның ортасымен қосатын кесінді ??? деп аталады.

Кім жылдам?

1. ABC және DEF үшбұрыштары тең: $DE=2$ см, $EF=3$ см, $DF=5$ см,. ABC үшбұрышының қабырғаларын табыңдар.
2. ABC және EDK үшбұрыштары тең. $B=60^{\circ}$, $C=90^{\circ}$, EDK үшбұрышының бұрыштарын табыңдар.
3. ABC және MDK үшбұрыштары тең. $AB=3$ см, $BC=4$ см, $AC=5$ см. MDK үшбұрыштарының қабырғаларын табыңдар.

Сергіту сәті

“Ребустар”

шешу

І топқа

Осы ребустағы қанатты сөз білімнің мәңгі күдіреттілігін баяндайды. Ол қандай сөз?

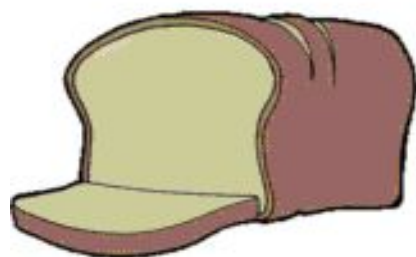
”

Ж ,

Б

Н

”

“

””

‘

””

”””

’

е

Й

II топқа

Туған елге деген сүйіспеншілік, ыстық махаббат-адам баласының тамаша асыл қасиеті болса керек. Мына ребус осыған арналады.

‘ Н

С

Р Г

‘ Н

’

““

4.2.3.5.6.1.7.8.

Тест 1 топ

1. Тең бүйірлі үшбұрыштың табанындағы сыртқы бұрыштың шамасы 112° . үшбұрыштың барлық бұрыштарын анықтаңыз. Жауабы: $(68^\circ; 68^\circ; 44^\circ)$
2. Үшбұрыштың бұрыштары 3:7:8 сандарына пропорционал. Үшбұрыштың ең үлкен бұрышын анықтаңыз. Жауабы: 80°
3. Үшбұрыштың бұрыштары 7:5:6 сандарына пропорционал. Үшбұрыштың ең кіші бұрышын анықтаңыз. Жауабы: 50°
4. Тең бүйірлі үшбұрыштың табанындағы сыртқы бұрышының шамасы 140° . үшбұрыштың барлық бұрыштарын табыңыз. Жауабы: $40^\circ, 40^\circ, 100^\circ$
5. Тең бүйірлі үшбұрыштың төбесіндегі сыртқы бұрышы 70° . үшбұрыштың барлық бұрыштарын табыңыз. Жауабы: $35^\circ, 35^\circ, 100^\circ$
6. ABC үшбұрышында AC және BC қабырғалары тең. B төбесіндегі сыртқы бұрыш 130° -қа тең. ABC үшбұрышының бұрыштарын табыңыз. Жауабы: $50^\circ, 50^\circ, 80^\circ$
7. ABC үшбұрышында $\angle A = \angle B = 70^\circ$. C төбесіндегі сыртқы бұрышты табыңыз. Жауабы: 140°
8. Үшбұрыштың әрбір төбесінде неше сыртқы бұрыш болады. Жауабы: 2
9. Үшбұрыштың сыртқы екі бұрышы 100° -қа және 150° -қа тең. Үшінші сыртқы бұрышын табыңыз. Жауабы: 110°
10. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы 112° -қа тең. Осы бұрышпен сыбайлас емес екі ішкі бұрыштарының бірі 37° . үшбұрыштардың ішкі бұрыштарын есептеңіз. Жауабы: $68^\circ, 37^\circ, 75^\circ$

Тест 2 топ

1. Үшбұрыштың сыртқы бұрыштарының бірі 95° . онымен сыбайлас емес екі ішкі бұрышының қосындысын табындар. Жауабы: 95°
2. ABC үшбұрышында $\angle C = 35^{\circ}$. B төбесіндегі сыртқы бұрышы 72° . Үшбұрыштың барлық ішкі бұрыштарын табындар. Жауабы:
 $\angle B = 108^{\circ}$ $\angle C = 35^{\circ}$ $\angle A = 37^{\circ}$
3. Үшбұрыштың сыртқы екі бұрышы 100° -қа және 150° -қа тең. Үшінші сыртқы бұрышын табындар. Жауабы: 110°
4. Үшбұрыштың ішкі бұрыштарының бірі 30° -қа тең, ал сыртқы бұрыштарының бірі 40° -қа тең. Үшбұрыштың қалған бұрыштарын табындар. Жауабы: 140° , 10°
5. ABC үшбұрышының A және B төбелеріндегі сыртқы бұрыштардың қосындысы (әрбір төбеден бір-бірден алынған) қосындысы 240° -қа тең. Үшбұрыштың C бұрышын табындар. Жауабы: 60°
6. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы 112° -қа тең. Осы бұрышпен сыбайлас емес екі ішкі бұрышының бірі екіншісінен 38° -қа артық. Үшбұрыштың ішкі бұрыштарын табындар. Жауабы: 37° , 68° , 75°
7. Тең қабырғалы үшбұрыштың ішкі және сыртқы бұрышын табындар. Жауабы: 60° , 120°
8. MNK үшбұрышында NK=18 см, ал N бұрышының сыртқы бұрышы 150° тең. MN-ге жүргізілген биіктікті табыңыз. Жауабы: 9 см
9. Үшбұрыштың екі сыртқы бұрышы 100° және 150° . Үшбұрыштың үшінші сыртқы бұрышын табыңыз. Жауабы: 110° .

Бағалау парағы

Топ мүшелері	Үй тапсырмасы	Ойымды жалғастыр	Кім жылдам?	Сен білесің бе?	Дәптер мен жұмыс	Тест	Жалпы ұпайы